

Doe mee met De Duurzame 13

(H)eerlijk Cadeau

LEUSDEN Voor de feestelijke decembermaand presenteert De Groene Belevenis het thema '(H)eerlijk Cadeau', in het kader van de campagne 'Doe De Duurzame 13'.

De laatste maand van het jaar is er een van saamhorigheid en delen met elkaar. In deze sfeer past het geven van fairtrade of ecologische cadeautjes natuurlijk helemaal. Hoe mooi is het om een dierbare aange-naam te verrassen en tegelijkertijd iets goeds te doen voor mens of milieu?

Een korte zoektocht op internet levert veel groene en duurzame cadeau-inspiratie op. Het Amersfoortse 'Groene Gadgets' valt direct op door zijn gevarieerde, brede aanbod. Van bamboe tandenborstels tot biologische fruitboompjes. Directeur-eigenaar Thijs Landman: „Een mooi decembercadeau is onze solarlamp en telefoon-oplader in een van 'WakaWaka'. Het biedt zonne-energie voor iedereen: backpackers, festivalgangers, ondernemers in afgelegen gebieden, maar ook vluchtelingen.”

GROEIPAPIER Enorm populair bij Groene Gadgets is het groeipapier. Landman: „Gerecycled, geheel biologisch afbreekbaar papier waarin bloemen- en plantenzaad is verwerkt. Low budget en te gebruiken als placemat, briefpapier, kaart of folder. Je boodschap komt aan bij de lezer en daarna stopt hij/zij het

Van bamboe tandenborstels tot biologische fruitboompjes: Thijs Landman van GroeneGadgets.nl heeft het allemaal.

groeipapier in de grond. Goed water geven en in het voorjaar staat je tuin of balkon vol bloemen. Voor de kerst is er groengekleurd papier in de vorm van een kerstboom, met dennenzaad. Een leuke variant is het bloeiplotlood: heb je 'm opgebruikt, dan begraaft je het stompje in de tuin of een bloempot. Later oogst je bijvoorbeeld je eigen kerstomaatjes of rozemarijn.”

CADEAU-INSPIRATIE Verder kan men voor de decembermaand ook denken aan een fairtrade chocoladeletter of glühwein kerstboomreep van Tony's Chocolonely. Met de aankoop van een handgemaakt geluksengelje op BengeltjesShop.nl worden kansarme moeders in Zuid-Afrika gesteund (Angels4Angels.nl). Loop ook eens binnen bij de Leusdense Wereldwinkel. Of ga voor een sym-

bolisch cadeau en laat op TreeOfLife.love een boom planten namens een dierbare. Via AdopteerEenKip.nl geef je iemand de lekkerste biologische eitjes. Tot slot EerlijkCadeau.nl, voor mooie artikelen gemaakt door mensen uit onze provincie met een beperking. Enthousiast geworden? Kijk voor meer duurzame ideeën op: doede-duurzame13.degroenebelevenis.nl.

'Duurzaam. Waarom niet?'

LEUSDEN Deze zomer is, op initiatief van de gemeente Leusden, het sportcomplex aan de Bavoortseweg gerenoveerd. Na maanden hard werken is een prachtig duurzaam multifunctioneel sport- zwem- en medisch centrum ontstaan. Gerard Onink (Octopus) en Richard Greving (Academas) zijn heel tevreden.

OCTOPUS „In en om het zwembad is veel veranderd. Al is een deel niet zichtbaar”, vertelt Gerard Onink. „De nieuwe machinekamer staat nu boven de grond, waardoor de kelder een nieuwe bufferruimte vormt, zodat veel water wordt hergebruikt.

Er zijn ook zonnepanelen, een warmteterugwininstallatie en led-verlichting geplaatst. Daarmee is het bad naar de 21e eeuw getild qua duurzaamheid. De nieuwe energiezuinige glijbaan is het letterlijke hoogtepunt.”

KRITISCH Bij Academas blijft men kritisch kijken naar de mogelijkheden tot vergroening. Richard Greving vraagt zich regelmatig in algemene zin af: „Hoe kunnen we duurzamer opereren? Duurzaam betekent voor mij niet alleen zonnepanelen op het dak, maar ook: uitstekend duurzaam gebruik van zorg en fitness bieden.”

Naast de dakisolatie is er ook met praktische ingrepen zoals oogjes (sensoren in plaats van lichtknoppen) in kleedruimtes en een papierloos kantoor door goede automatisering een forse vergroening binnen Academas gaande. Zelfs de fitnessapparatuur zorgt voor terugwinning van energie.

BEWUST „Duurzaam, waarom niet?” zegt Greving. „Het is een kwestie van bewustwording en openstaan voor mogelijkheden.”

Richard Greving (Academas) en Gerard Onink (Octopus).

Vogelkerstkrans maken

LEUSDEN Pepernoten, speculaas en kerstkransjes. Er zijn meer dan genoeg lekkernijen om van te snoepen in de decembermaand. Maar in de winter moeten de vogels in weer en wind zelf hun kostje bij elkaar zien te scharrelen.

VOEDERKRANS MAKEN Kinderen van 8 tot en met 12 jaar kunnen op woensdagmiddag 13 december de wintervogels helpen. Op die middag kunnen ze bij De Groene Belevenis een smakelijke voederkrans voor in de tuin maken. De krans wordt gemaakt van verschillende soorten groene takken en versierd met allerlei vogellekkernijen zoals pinda's, vetbollen en trosgierst. Ook kan er die middag bijvoorbeeld nog een

De gaai komt graag buurten.

potje met vogelzaad in vet worden gevuld. Zo wordt de tuin een levendige foerageerplek voor vogels op zoek naar voer. Opgeven gaat via de website www.degroenebelevenis.nl bij Kinderactiviteiten. De kosten voor deze middag zijn 6,50 euro per kind.

Afval: haal er uit wat er in zit

LEUSDEN Leusdenaren betalen vanaf 2018 per keer dat ze restafval aanbieden. Dit is een eerlijkere manier van het berekenen van de afvalstoffenheffing. Wie weinig restafval heeft, betaalt dus minder. Leusdenaren hebben zo zelf invloed op de kosten voor hun restafval.

GOED SCHEIDEN LOONT Het vastrecht is lager dan voorheen. Daarnaast betaalt men per keer dat restafval wordt aangeboden in de ondergrondse container. Goed scheiden loont, want grondstoffen zoals GFT en PMD worden huis aan huis opgehaald. Het overblijvende 'rest'afval moet naar een onder-

grondse container worden gebracht.

EVEN WENNEN Deze nieuwe situatie is even wennen. Maar de resultaten tot nu toe zijn erg goed, er is ruim 2,5 keer meer PMD opgehaald dan voor deze wijzigingen. De nieuwe inzamelmanier sluit aan bij het programma 'Van Afval naar Grondstof' dat voor alle gemeenten in Nederland geldt. Uit analyses van het Leusdense afval blijkt dat 75 procent van het restafval helemaal geen restafval is. Het kan prima worden hergebruikt door te scheiden, zodat het als grondstof voor nieuwe producten kan dienen. Beter voor het milieu en goedkoper dan verbranden.

Zwerfafvalklepjes

LEUSDEN De Groene Belevenis interviewde Willem Eelman van Opperuimd Leusden.

Waarom zwerfafvalklepjes? „De zwerfafvalklepjes zijn een steuntje in de rug voor mensen die al zwerfafval opruimen. Maar wij hopen ook dat het Leusdenaren stimuleert om afval op te rapen en weg te gooien. Inwoners moeten betalen voor restafval en we willen graag dat je in Leusden zwerfafval kunt opruimen zonder kosten. Via Social Media zagen we de zwerfafvalklepjes bij andere gemeenten in Nederland. De gemeente vond ons verzoek om deze klepjes hier ook op de restafvalcontainers te maken een goed idee. Zo gaan we met alle inwoners samen voor een schoner leefmilieu.”

Zijn er nog risico's zoals 'verdwenen katten'? „Sommige mensen zijn bang dat de klepjes voor huisdieren een gevaar kunnen zijn. Wij hebben dit nagevraagd en er zijn ons geen verhalen uit andere gemeenten bekend. De klep is klein, stevig en standaard gesloten.”

OPGERUIMD LEUSDEN „Opperuimd Leusden is een inwonersinitiatief dat al een aantal jaren activiteiten organiseert. Met educatieprogramma's, bewustwordingscampagnes en opruimochtenden willen wij het zwerfafval verminderen en Leusdenaren oproepen hun eigen buurt schoon te houden. In 2018 gaan we nog actiever inzetten op het adopteren van een straat/wijk/winkelcentrum door bewoners, buurten en bedrijven. Een Opperuimd Leusden is van ons allemaal. Kijk op www.opgeruimd-leusden.nl hoe je met ons in contact kunt komen.”

GROENE AGENDA

Een greep uit de Groene Agenda. Zie voor details en aanmelding: www.degroenebelevenis.nl.

DECEMBER

Adopteer een kerstboom
Van 6-12 t/m 23-12
Elke woensdag, donderdag, vrijdag en zaterdag
Biologische bamboekwekerij Randijk

Kinderactiviteit: Vogelkerstkrans maken
Woensdag 13-12
14.30 uur - 17.00 uur
Kinderen 8 t/m 12 jaar
De Groene Belevenis

Bosuilenexcursie in Den Treek
Vogelwacht Utrecht (Amersfoort) houdt haar traditionele uilenexcursie door landgoed Den Treek
Vrijdag 15-12
21.00 uur - 23.00 uur
Start: restaurant Bavoort
Aanmelding via renedewaal@vogelwacht-utrecht.nl

De Duurzame 13 lijst is verkrijgbaar bij:
- Gemeentehuis Leusden
- Bibliotheek Leusden
- Kringloopwinkel Leusden
- Wereldwinkel Leusden
- De Groene Belevenis (Hamersveldseweg 105-107)

Word Vriend van De Groene Belevenis (ANBI).